

PM Rotel I (Dnr 2018/000115)

Reboot - omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid den 23 april 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.”

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat slutbetänkandet reboot – omstart för den digitala förvaltningen.

Slutbetänkandet tar sin utgångspunkt i det arbete och de insatser som regeringen genomfört under de senaste åren på digitaliseringsområdet. Dessa insatser betraktas, enligt slutbetänkandet, som så omfattande och genomgripande att de kan beskrivas som en omstart av den digitala förvaltningen. De förslag som framgår av slutbetänkandet syftar till att komplettera genomförda åtgärder.

Finansdepartementet har remitterat utredningen till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret är i huvudsak positivt till de förslag som framgår av slutbetänkandet. Detta inkluderar ambitionen för en att utforma gemensamma mål för den offentliga förvaltningens digitalisering, samverkan mellan offentliga institutioner och ett statligt ansvar för ett elektroniska indentifikationssystem. Stadsledningskontoret poängterar dock i sitt yttrande vikten av att gemensamma mål för den offentliga förvaltningens digitalisering inte ska inskränka på det kommunala självstyret.

Mina synpunkter

Jag välkomnar den breda översyn som slutbetänkandet spänner över där bland annat styrning av förvaltningsgemensamma digitala funktioner, informations säkerhet och elektronisk identifiering ingår. Gällande digitaliseringen och den snabba utvecklingen av tekniska innovationer som har förändrat och kommer fortsätta förändra många av samhällets funktioner i grunden så blir vikten av gemensamma mål extra viktigt. Detta för att säkerställa att den framtida tekniska utvecklingen

skapar nytta, välbefinnande och framtidsoptimism. För att detta ska ske behöver tillgången till digitaliseringens fördelar vara jämlikt fördelade mellan alla i samhället – i det spelar det offentliga en avgörande roll. Betänkandet lägger fram konkreta och positiva förslag för detta, liksom ett offentligt ansvar för tillgången till elektronisk identifikation. Men för att det offentliga ska kunna ta ansvaret för en jämlik digitalisering och utveckling på lång sikt är den bästa vägen framåt samverkan byggd på överenskommelse i kombination med en följsam lagstiftning som tar höjd för framtidens möjligheter och utmaningar. Detta möjliggör samtidigt för enskilda offentliga aktörer, liksom Stockholms stad, att fortsätta gå i bräschen för den digitala omställningen. Förslaget är i stort väl avvägt mellan behovet av flexibilitet och tydlighet som krävs för en lyckad sammanhållen målsättning. I övrigt hänvisar jag till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 28 mars 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen ”slutbetänkandet reboot - omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat slutbetänkandet reboot – omstart för den digitala förvaltningen.

Slutbetänkandet tar sin utgångspunkt i det arbete och de insatser som regeringen genomfört under de senaste åren på digitaliseringsområdet. Dessa insatser betraktas, enligt slutbetänkandet, som så omfattande och genomgripande att de kan beskrivas som en omstart av den digitala förvaltningen. De förslag som framgår av slutbetänkandet syftar till att komplettera genomförda åtgärder.

Slutbetänkandet spänner över ett brett fält och omfattar bland annat områden som styrning av förvaltningsgemensamma digitala funktioner, informationssäkerhet och elektronisk identifiering.

I slutbetänkandet föreslås att riksdagen bör fastställa ett mål för den offentliga förvaltningens digitalisering. Detta mål ska ligga till grund för regeringens redovisning till riksdagen och styrningen av de offentliga myndigheterna.

Vidare framgår att regeringen behöver fastställa en särskild intern process för att bereda initiativ till samt utvärdera förvaltningsgemensamma digitala funktioner. Regeringen bör vidare besluta om en tidsbestämd övergripande plan – en strategi – för digitalisering och it i den offentliga förvaltningen samt förnya avsiktsförklaringen om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting.

Vidare fastslås i slutbetänkandet att det bör vara ett statligt åtagande att tillse att det finns en tillförlitlig process för att säkerställa individens identitet. Staten ska också utfärda en elektronisk identitetshandling för medborgare och folkbokförda. Den statliga elektroniska identitetshandlingen ska, enligt slutbetänkandet, utfärdas samtidigt med en statlig fysisk identitetshandling. Den statliga elektroniska identitetshandlingen ska kunna användas för identifiering hos myndigheter men också kunna växlas till en mobil elektronisk identitetshandling.

Av slutbetänkandet framgår vidare att den statligt utfärdade elektroniska identitetshandlingen ska kunna användas som underlag för att utfärda andra elektroniska identitetshandlingar och att regeringen eller de myndigheter som regeringen bestämmer får ställa upp villkor för när den statliga elektroniska identitetshandlingen får användas som underlag för ansökan om en annan elektronisk identitetshandling.

I dag tillämpas ett valfrihetssystem för elektronisk identitetskontroll, enligt Lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering (eLOV). Slutbetänkandet fastslår att förfarandet med valfrihetssystem både är funktionellt och effektivt och att köp av funktion för elektronisk identitetskontroll ska inriktas på just eLOV. I slutbetänkandet föreslås att det ska bli obligatoriskt för statliga myndigheter, kommuner och landsting med e-tjänster som kräver elektronisk identifiering att ansluta sig till det valfrihetssystem digitaliseringsmyndigheten ska tillhandahålla.

Vidare föreslås i slutbetänkandet inrättande av en ny lag om infrastruktur för digital post (Mina meddelanden). Den föreslagna lagen motiveras av att anpassningar till dataskyddsförordningen behöver genomföras och fördelning av personuppgiftsansvaret behöver stöd i lag. Dessutom bör infrastrukturen öppnas upp för privata aktörer som avsändare, vilket också bör regleras i lag. I den föreslagna

lagen ska bland annat fastslås att den person som önskar att få post från statliga myndigheter digitalt istället för i pappersform ska få sitt önskemål tillgodosett.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret välkomnar ambitionen att utforma gemensamma mål för den för den offentliga förvaltningens digitalisering. Detta under förutsättning att de gemensamma målen inte begränsar den kommunala självstyrelsen. Stadsledningskontoret instämmer vidare i att samverkan mellan offentliga aktörer inom digitaliseringsområdet bör fortsätta att utvecklas. En samverkan som enligt stadsledningskontoret i första hand bör bygga på frivillighet samt gemensamma standarder, principer och federationslösningar.

Vad gäller frågan om elektronisk identifiering konstaterar stadsledningskontoret att den är en mycket viktig del av tillhandahållandet av stadens e-tjänster. Staden har ett behov av hållbara, tydliga och långsiktiga förutsättningar inom området. Den övergångslösning som E-legitimationsnämnden beslutade om 2016 och som staden anslöt sig till, valfrihetssystemet eID 2016 övergångstjänst, upphör att gälla i slutet av 2018. Försörjningen är i nuläget fortfarande osäker eftersom de största utfärdarna inte anslutit till det nya valfrihetssystem som skulle ersätta det tidigare systemet. Staden måste därmed säkra sin försörjning på annat sätt eftersom E-legitimationsnämnden inte ser ut att kunna möta de behov som staden eller dess medborgare har.

Ur ett invånarperspektiv är också det föreslagna valfrihetssystemet begränsat eftersom det endast riktar sig till offentliga aktörer. Privata utförare omfattas inte av lösningen vilket innebär att invånarna kan behöva olika lösningar beroende på om utföraren är privat eller kommunal.

Mot bakgrund av detta kan konstateras att stadsledningskontoret inte helt instämmer i slutbetänkandets slutsatser att valfrihetssystem för elektronisk identitetskontroll både är funktionellt och effektivt. Det kan inte uteslutas att valfrihetssystem inom e-legitimationsområdet i sig är en funktionell lösning, men i dess hittillsvarande tillämpning finns inte mycket som tyder på det. Det är viktigt att de erfarenheter som hittills gjorts i arbetet med framtagande av e-legitimation tillvaratas i inrättandet av det kommande, föreslagna valfrihetssystemet.

Stadsledningskontoret välkomnar förslaget att staten ska utfärda en elektronisk identitetshandling och att denna identitetshandling ska kunna användas som underlag för att utfärda andra elektroniska identitetshandlingar.

Stadsledningskontoret vill påpeka att digitalisering utgör det kanske snabbast föränderliga området både inom offentlig sektor och inom det privata näringslivet. Det är viktigt att ha det i beaktande inför realiserande av de förslag som framgår av slutbetänkandet.

Nya digitaliseringsinitiativ initieras hela tiden, inom alla sektorer, inom de områden som slutbetänkandet omfattar. Det kan till exempel röra sig inom nya lösningar för identifiering, betalning med mera. Stadsledningskontoret vill påpeka vikten av behovet av följsamhet gentemot den snabba utvecklingen och att de åtgärder som kan följa på slutbetänkandet underlättar, snarare än begränsar initiativ inom digitaliseringsområdet. Detta bör särskilt tas i åtanke inför inrättande av den nya lagstiftning som föreslås, som en ny lag om infrastruktur för digital post. Lagstiftning tar tid och det är viktigt att lagarna utformas på ett sådant sätt att de bibehåller sin aktualitet, även i en föränderlig värld.

Detta bör även tas i åtanke när det gäller vilken nivå beslut ska fattas. Ligger man beslut på regeringsnivå blir det mer trögrörligt vilket kan vara önskvärt i vissa fall. Frågan är om det är lämpligt i frågor som rör digitalisering? De frågor som beslutas på den nivån bör vara av mer principiell eller övergripande struktur än vad som föreslås i utredningen.